www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXI. — Число 252. — Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 29. жовтня, 1923.

VOL. XXXI. — No. 252. — Jersey City, N. J., Monday, October 29, 1923. — THREE CENTS

ДРУГИЙ ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕС ОБЄДНАННЯ

ФІЛЯДЕЛФІЯ, Па., 26. жовтня. — Другий Всеукраїнський Конґрес, що радив дня 25. та 26. жовтня, полічив свої наради коло 7. годині вечером, полагодивши розважно цілий ряд важних справ, витичивши дорогу та способи допомоги для визвольної боротьби в старому краю та скріплення організаційної роботи Обєднання Українських Організацій.

ОРГАНІЗАЦІЯ КОНҐРЕСУ

Обрадами Конґресу проводили: о. Лев Левицький яко предсідатель, ґр. Омелян Ревюк яко містопредсідатель, Матвій Хандога та Антін Цурковський яко секретарі. На Конґресі було 116 делеґатів, які представляли близько півтора сотки товариств. Були делеґати з усіх закутин Америки; з околиці Філядельфії, Ню Йорку, Дітройта, Питсбурґа, Шикаґа й других.

СІЧОВА ОРГАНІЗАЦІЯ ОСУДЖУЄ КИРИНЮ СВОЇХ УРЯДНИКІВ

Помимо зазиву кількох урядників Січової Організації до відділів сеї організації, щоби вони не взяли участи в Конґресі, Січові відділи та округи взяли в Конґресі участь, зазначуючи на ньому виразно, що заклик урядників є випливом особистих амбіцій та що їх поступок є виломленнєм зпід народної карности. Січові делеґати з Дітройту, околиці Філядельфії та Ню Йорку підчеркнули, що вони вважають своїм обовязком стояти при Обєднанню Українських Організацій, повинуватися його приказам та що вони вважають Січову Організацію за організацію з певним військовим характером, якої цілі не розходяться, а доповняються з цілями Обєднання. По думці сих зазів Конґрес ухвалив признати Січову Організацію корисною для добра українського народа та осудив відомлюване зпід народної карности зі сторони декотрих її урядників.

ВДОБРЕННЄ ДІЯЛЬНОСТИ УРЯДУ

По довшій дискусії над діяльностю уряду, що слідувала по звітах поодиноких урядників Обєднання, Конґрес ухвалив уступаючому урядови вотум довіря та абсолюторію.

ПОЛІТИЧНІ ДЕБАТИ

В справі політичного положення українського народу в старому краю, способів його боротьби за визволенє, способів попирання сеї боротьби з Америки, Конґрес приняв по вислуханню відповідних рефератів та по дуже поважній дебаті ряд важних постанов та резолюцій.

Не менче поважно раджено над справами скріплення Обєднання Українських Організацій, над справами організації шкільництва, організації економічних взаємовідносин межи українською еміґрацією в Америці та старим краєм, і такими другими. Принято теж новий статут Обєднання.

ВИБІР НОВОГО УРЯДУ

До нового уряду ввійшли з рамени Українського Народного Союза: ґр. Семен Ядловський, о. Володимир Сполітакевич та Іван Ваверчак; з рамени Провидіння: о. Ортинський, ґр. Штогрин та ґр. Пипюк; з рамени Народної Помочи: ґр. Хандога, Шабатура та Сорочак; з рамени Січової Організації: ґр. Федитник, Воробець та Коцко; від Ліґи Горожан: ґр. Ґриней, Сокальчук, др. Сіменович; від Ліґи Ветеранів: ґр. Дармограй та Титанич; від незорганізованих товариств, заступлених на Конґресі: о. Маньовський, ґр. Монастирський та Швець.

З числа сих кандидатів Конґрес вибрав предсідателем Обєднання о. Володимира Сполітакевича, а уряд опісля уконституувався так, що містопредсідателями стали: ґр. Ядловський, др. Сіменович, Сорочак і о. Ортинський; секретарями: Дармограй і Штогрин; касієром Ґриней; до контрольної комісії увійшли: о. Маньовський, Пипюк, Сокальчук.

УРЯД ВДОВОЛЕНИЙ ВІДПОВІДДЮ ФРАНЦІЇ

ВАШІНҐТОН, 26. жовтня. — Американський уряд сподіється великого досліху зі своєї акції за навязанням міждержавних переговорів в справі установлення воєнних відшкодовань зі сторони Німеччини. Уряд переконаний, що принятте запрошення до участи зі сторони Франції та Бельгії показує, що перший крок до полагодження сього важного питання вже зроблено.

Він тепер застановляється над вибором своїх представників на економічну конференцію.

СМЕРТЬ „ЕЛЕКТРИЧНОГО ЧАРОДІЯ"

СКЕНЕКТЕДІ, Ню Йорк, 26. жовтня. — Нині помер тут несподіваною смертю Карло Протеус Штайнмец, один з найбільших геніїв світа на поли електрики, відомий загально під прізвищем „електричного чародія".

Штайнмец родився 58 літ тому назад в Німеччині. Ще будучи студентом кинувся в соціялістичну аґітацію та мусів втікати з Німеччини перед тодішними переслідуваннями пруського уряду. На еміґрації перебував спершу в Австрії, опісля в Швайцарії. Збирався з часом вертати до Німеччини, щоби стати професором фізики на якимось університеті, але дався намовити до еміґрації до Америки. Приїхав сюди в 1889. році, маючи 24 роки, серед поважних трудностий з іміґраційними урядниками. Перша його робота давала йому всего 2 доляри на день, але він скоро здобув собі імя великого знатока електрики та великого винахідника на сьому полі. Став він остаточно головним інжинером при Дженерал Електрик Ко. в Скенектеді, і перебув на сьому становищі до смерти. Він був автором богато праць про електрику та членом ріжних наукових товариств по всему світу.

СПРАВА КУ-КЛАКС-КЛЕНА ПЕРЕД СТЕЙТОВОЮ ЛЕҐІСЛЯТУРОЮ

ФОРТ ВОРТ, Тексас, 26. жовтня. — Кілька сенаторів стейтового сенату Тексасу поставновило видвигнути на публичну платформу справу Ку-Клакс Клена та його політичного впливу. Кленсмени мали допускатися підчас послідних стейтових виборів ріжних надужить та обманів.

ФАБРИКА ДОЛЯРІВ У БРОДАХ.

На днях викрито в Бродах фабрику долярів, якої „директор" Ляшовер скуповував 1-долярові банкноти і перероблював їх на 20-долярові.

НАГЛА СМЕРТЬ СВЯЩЕНИКА У ЛЬВОВІ.

З Кустини (Радехіщина) приїхав до Львова о. Степан Приплесь для полагодження ріжних справ. У Львові при вул. Копцовій помер наглою смертю на удар серця.

УКРАЇНСЬКІ МАТУРАЛЬНІ КУРСИ В НІМЕЧЧИНІ.

Ліквідація Технічної Школи у Вінсдорфі примушує Спілку Студентів-Українців у Німеччині разом із берлінськими Українцями робити заходи до заснования матуральних курсів, на яких мали б змогу закінчити середню освіту ті із студентів Технічної Школи, котрі хотять вступити на Високі Німецькі Школи. Істнуюча в Німеччині від довшого часу Українська Іспитова Матуральна Комісія, що має признанне німецького уряду, під головуванням проф. Богдана Лепкого, пляне в листопаді перевести іспит тих, хто посідає вистарчаючу підготовку з минулого часу. До іспиту зголосилось 5 осіб. Решта очікує на поширенне курсів, тому перешкаджає брак засобів на придбанне підручників та оплату структорів. Передбачається дістати хоч малецькі засоби із збірок межи Українцями в У. С. Ч. (чесько-словацькій републиці).

ХОЧУТЬ ПОСИЛАТИ ЗБІЖА ДО НІМЕЧЧИНИ

ВАШІНҐТОН, 26. жовтня. — Американський уряд застановляється над висилкою до Німеччини збіжа на ратунок голодучому населенню.

Уряд застановляється тепер лишень над тим, чи се збіжа має бути продане на кредит, чи висилане зовсім даром, як се було в случаю голоду в Росії.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО САМІ І ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДІТИ ДО УКР. НАР. СОЮЗА!

ПРАВДА ПРО "ЗАЯВУ ЛЬОЯЛЬНОСТИ" МИТРОПОЛИТА

Львівське "Діло" пише:

На тему авдієнції митрополита у през. Польщі Войцеховського польська преса розписує найсуперечніші міркування. Щоби між нашою суспільностю баламутство не ширилося, уважаємо за відповідне подати отсі автентичні інформації:

Справа повороту митрополита була темою довших пертрактацій між Ватиканом і Польщею. Вкінці прийшло до умови, що Митрополит має оповістити пастирського листа і зложити візиту президентови Польщі.

Коли митрополит переїхав польську границю, деякі польські партії хотіли за всяку ціну змінити цю умову. Тому м. и. поліція заборонила була друк пастирського листа, якого зміст не подобався власті імущим. Тому прийшло до т. зв. "познанського інциденту".

Вкінці вдержалася таки первісна умова Риму з польським урядом. І по думці тієї умови Митрополит зложив візиту президентови Польщі.

Візиту зложив митрополит не у Варшаві, тільки в Спалі. Розмова митрополита з Войцеховським була держана в дусі пастирського листа, який є відомий нашій суспільности. Підчас візити не було мови про ніякі політичні справи.

РОЗПРАВА ПРОТИ ҐУБЕРНАТОРА СТЕЙТУ ВИЗНАЧЕНА

ОКЛАГОМА СИТІ, 26. жовтня. — Суд стейтового сенату визначив день 1. падолиста яко речинець для розправи проти стейтового ґубернатора Волтона, обжалованого за ріжні зловжитки в урядованню.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР В БЕРЕСТІ МИТОВСЬКОМУ.

У Суботу 1. вересня драматичною секцією українського т-ва "Просвіта" в Бересті в міському театрі постановлена була драма Гогочного "Жидівка Вихрестка". Це був перший виступ просвітянської драматичної секції і цим виступом берестейська "Просвіта" сміло може гордитись. Всі артистки і артисти були добре підготовлені завдяки вмілому старанню режисера п. Гвоздецького.

Театр був переповнений, не вистарчало білетів для бажаючих попасти до театру. Не помогла ворогам української Просвіти і провокація, на яку пустились деякі з них. Підчас 4-ої дії в задніх рядах счинився був галас і крик "пожар". Почулись тривожні свистки пожарників. Публика заметушилась і зі страху почала вибігати із салі сілі. Песу прийшлось переватн. Через кілька хвилин виявилось, що жадної небезпеки нема, що крик піднято якімсь зайдою, публика заспокоїлась і песу докінчено з великим успіхом. Зворушливі сцени з песи не у одного з глядачів викликали сльози. Перший виступ Просвіти увінчався колосальним моральним і матеріяльним успіхом.

СМЕРТЬ І НЕЩАСТЯ НЕ ТРАТЯТЬ НАГОДИ. НЕ ТРАТЬТЕ І ВИ. ОБЕЗПЕЧІТЬСЯ В У. Н. СОЮЗІ СЕЙЧАС. ТЕПЕР ПРИЙМАЄМО БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ.

ФРАНЦІЯ, ІТАЛІЯ І БЕЛЬҐІЯ ПРИЙНЯЛИ АНҐЛІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКЕ ПРЕДЛОЖЕННЄ У СПРАВІ НОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ЛОНДОН, 26. жовтня. — Франція, Італія і Бельгія приняли предложенне Великої Британії й Америки у справі скликання нової конференції, з тим, що ся конференція має мати форму комітету експертів (знавців) під зверхностю алянтської комісії „воєнних відшкодовань".

За тою зверхностю побивається головно французький премієр Пуанкаре.

Премієр Пуанкаре хотів би теж, щоби держави дали тільки по одному представникови до конференції.

Британським представником, як кажуть, має бути сер Роберт М. Кендерслі, котрий уже брав участь в алянтській конференції банкирів, а американським представником Дж. П. Морган.

Кажуть, що місцем збору конференції буде Берлін, бо се улекшить розгляд фінансового й економічного становища Німеччини.

ПУАНКАРЕ БОЇТЬСЯ НОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПАРИЖ, 26. жовтня. — Премієр Пуанкаре приняв британсько-американське предложенне у справі скликання нової конференції задля вирішення спроможности Німеччини платити алянтам „воєнні відшкодовання", але зі застереженнями, що знавців до сеї конференції має назначити комісія „воєнних відшкодовань", та що вони мають бути перед нею одвічальні. Далі, що та конференція може тільки постановляти про способи сплати „воєнних відшкодовань" а не про їх суму, яка вже є назначена й усталена.

Пуанкаре також держиться політики Бісмарка у справі окупації. Він каже, що не покине Рурщини, поки Німеччина не сплатить Франції усеї суми „воєнного відшкодовання", зглядно він готовий поволі уступатись вміру сплати.

Він хоче, аби Анґлія признала се Франції, значить, щоби признала правність французької окупації Рурщини.

Вкінці Пуанкаре хоче, щоб алянти установили міжнародню контролю над фінансами Німеччини.

В АНҐЛІЇ ВИТАЮТЬ КОНФЕРЕНЦІЮ

ЛОНДОН, 26. жовтня. — В Анґлії публична опінія привитала згоду алянтів на нову конференцію з вдоволенням.

Анґлійці вірять в успіх сеї конференції і зміну відносин в Европі на ліпше.

НІМЕЦЬКІ УРЯДОВЦІ ВДОВОЛЕНІ ІЗ СКЛИКАНЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

БЕРЛІН, 26. жовтня. — В німецьких урядових кругах принято справу заповідженої міжнародньої конференції з вдоволенням.

Також з вдоволенням принято промову британського премієра Стенлі Болдвина, котрий тричі остерігав Францію перед відкиненнєм предложення про конференцію.

ФРАНЦУЗИ ПІДПИРАЮТЬ НІМЕЦЬКИХ ХРУНІВ

КОБЛЕНЦ, Німеччина, 26. жовтня. — Французька окупаційна влада чинно підпирає німецьких сепаратистів в Рейнщині при їх „будові" нової Ренської републики.

БОРОТЬБА БЕЗРОБІТНИХ В ЗАВОДАХ КРУППА

БЕРЛІН, 26. жовтня. — З Ессен, в Рурщині, повідомляють, що тамошні безробітні заняли сталеві заводи Круппа з забарикадувалися в будинках.

Поліція вмішалась і вжила оружя. В борні згинуло 7 осіб, а ранених є понад 200.

НІМЕЦЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО АПЕЛЮЄ ДО СВІТА У СПРАВІ ГОЛОДНИХ В РУРЩИНІ

БЕРЛІН, 26. жовтня. — Німецьке правительство видало поклик до світових запомогових установ, щоб дали поміч 3,000,000 голодуючого населення в окупованій Французами Рурщині.

Воно зазначує, що населенне в Рурщині в крайній потребі, а Німеччина не має фондів на поміч.

ПОЛЬЩА, ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНА, РУМУНІЯ І ЮГОСЛАВІЯ ЗАСТАВЛЯЮТЬ У ФРАНЦІЇ СВОЇ МОНОПОЛІ

ПАРИЖ, 26. жовтня. — Французьке правительство згодилось позичити зглядно дати кредит, Польщі, Чехо-Словаччині, Румунії і Югославії на суму 1,800,000,000 франків.

Сих гроший мають сі нові і відновлені держави взяти на нові зоруження, які мають закупити у Франції.

Французьке правительство видасть на сю позичку бонди, а яко запоруку дістане державні доходи з монополів тих держав (тютюну, соли, нафти і т. д.), а в Польщі головно державні доходи з вирубу лісів.

Французький сенатор Бераджер заявив, що сі 4 держави, які Франція зоружує, се французька воєнна границя в Середній Европі.

1,000,000,000 НІМЕЦЬКИХ МАРОК ЗА ОДНОГО ПЕННІ

БЕРЛІН, 24. жовтня. — Нині на тутешньому грошевому торзі давали 1 міліярд (білїон) німецьких паперових марок за одного американського цента.

За доляра давали 100,000,000,000 марок. Фунтовий бохонець хліба коштував 10 міліярдів марок.

СТАВАЙТЕ В РЯДИ

Найбільшої й найсолиднійшої своєрідної безпартійної, асекураційно-запомогової організації

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА

В ЖОВТНИ, ПАДОЛИСТІ І ГРУДНИ

ПРИЙМАЄСЯ

БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ

СТАРШИХ І ДІТЕЙ.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

ОБЕЗПЕЧУЄ

на случай смерти, каліцтва або невилічимої слабости.

Не опускайте нагоди. Не опускайте нагоди.

СТАВАЙТЕ В РЯДИ У. Н. СОЮЗА СЕЙЧАС.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy

One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.

Foreign and Jersey City Rates.		В Джерси Сити і заграницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

В Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ВИКЛАДИ НАШОГО СТУДЕНСТВА ПРО УКРАЇНУ В ДАНІЇ.

Член Спілки Студентів-Українців у Німеччині, студент торговельної академії Олекса Євтухів, що був запрошений на літо для спочинку до родини купця Г. до міста Сванеке на острові Борнгольмі, на прошенне і бажанне многих данських організацій розпочав низку викладів про Україну в ріжних містах Данії. Найбільша часопись „Борнгольмер Тіденде" в кождому числі подавала оголошення і прихильні великі рецензії про виклади.

Останній виклад перед відїздом до столиці Данії, Копенгаги, відбувся при повній салі. Слухачі були переважно робітники й селяни. Перекладав з німецької мовою данською тамошний пастор Ольст. Виклад закінчився загальним співом гимну за Україну та її визволенне зпід московської навали.

Тепер на запрошенне робітничих організацій студент Євтухів приїхав до Копенгаги, де готується до великого викладу в салі часописі „Політікен" або „Соціял-Демократ". Виклад має бути на користь українського студентства в Німеччині, а саме „Спілки".

Виклади викликають тим більше зацікавленне і мають великий успіх, що прелеґент є членом партії У. С. Р. (українських соціялістів революціонерів), яка після московського процесу проти с.-р. зискала великі симпатії в масах данського селянства і робітництва.

Рівночасно до Копенгаги прибула большевицька місія на чолі з др. Гайном. Вона провадить переговори з урядом Данії в справі налагодження зносин та признання „советів".

ВИХОВУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ НА СПІВВЛАСНИКІВ НАЙБІЛЬШОЇ СВОЄ-РІДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ. ЗАПИШІТЬ ЇХ ДО У. Н. СОЮЗА СЕЙЧАС.

СВІТОВИЙ КООПЕРАТИВНИЙ РУХ.

На 1912. р. була така статистика сільсько-господарських кооперативів (гл. Конгресова книга міжнародного зїзду рільничих кооперативів Баден-Баден, 1912) в цілому культурному світі:

Кредитових	33.702
Закуповуючих (споживчих)	23,466
Молочарських	17,050
Збуту продуктів	4,599
Хову худоби	1,884
Горальняних	581
Машинових	456
Млинарських і пекарських	62
Олірень	35
Цукроварень	13
Перерібки бараболь (мучки)	34
Фабрики штучних погноїв	14
Різні	39
Инших	11,626
Разом	93,561

З 4,599 кооперативів, що займалися збутом продуктів, в цім і збіжжам було:

в Америці	1,800	на 17,724	всіх кооп.
в Німеччині	444	„ 24,486	„ „
у Франції	800	„ 12,156	„ „
в Австрії	69	„ 9,723	„ „
в Італії	45	„ 4,523	„ „
в Бельгії	73	„ 3,844	„ „

Чисто збіжевих кооперативів було всего 2,049, з того 1,800 в Америці (спілки більших фармерів), а в Німеччині 165, решта в инших краях по кілька і кількадесять.

Як з цего видно, кооперативи для збуту продуктів займають до війни щойно четверте місце щодо скількости і то доперва в краях, які мають вже високо розвинені рільничі кооперативи кредитові, споживчо-закупочні і молочарські.

НА ПОМІЧ УКРАЇНСЬКИМ ІНВАЛІДАМ.

(Письмо зі Львова).

Українське Краєве Товариство Опіки над Інвалідами у Львові поручає ласкавій памяти нашій Суспільности в Америці народніх своїх Героїв-Інвалідів з великої визвольної війни, котрі посвятили все своє найдорозше для свого народу, а які переживають тепер тяжкі злидні.

Поміч ласкаво слати через Обєднанне Українських Організацій в Филяделфії, для українських Інвалідів,

Українське Краєве Товариство Опіки над Інвалідами у Львові.

У. Н. СОЮЗ — НАЙЦІПНИЙ ОПІКУН В НЕЩАСТЮ. ЧИ ВИ Є ЧЛЕНОМ ЙОГО?

ПЕРША КОНФЕРЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЕМІҐРАЦІЇ В РУМУНІЇ.

Букарешт, у вересні.

15., 16. і 17. вересня с. р., в Букарешті, в помешканню Надзвичайної Дипльоматичної Місії УНР., відбулася конференція української еміґрації в Румунії.

Ініціятива по скликаню конференції належить букарештенській філії Українського Товариства Ліґи Націй.

Відповідальність за конференцію взяла на себе, як і отримала дозвіл від румунського уряду Українська Місія.

На конференцію зїхалося 47 делеґатів.

Конференція української еміґрації викликала широке зацікавленне не тільки на території Румунії, але й далеко поза її межами.

Крім делеґатів Українців, в конференції взяли участь представники Українського Центрального Реліфу — організації, яка обєднує на території Румунії всі біженецькі організації Жидів-еміґрантів з України.

Голова Центрального Реліфу М. Ройтман, витаючи конференцію, між иншим сказав:

„В Талмуді сказано: „Пізнай душу мандрівника". І от тут на еміґрації — все ми — мандрівники; тут ми мусимо пізнати душі одні одних, здається, вже пізнали. Свідома течія єврейського населення, яка стала на допомогу українському народові, не дивлячись на всі ексцеси, щиро бажає співробітництва зі свідомими українськими елементами, що борються за визнання Української Державности. Витаючи шан. конференцію, бажаю, щоби не далі майбутнього року всі Ви повернулися на свою вільну Батьківщину, де-б запанував устрій вільности та братерства без поділу на віру та національности".

М. Ройтман належить до тих активних діячів визвольного руху, які зі зброєю в руках боролися проти ворогів незалежности України. Він користується популярністю та повагою не тільки серед всієї єврейської еміґрації в Румунії, але й серед перебуваючої тут активної громади Українців.

Щоби зробити належну оцінку конференції, потрібно бодай побіжно зясувати ті обставини, в яких вона відбувалася.

За місяць до конференції в Румунії, розпорядком уряду скасовано табори інтернованих. При чому правне становище військової еміґрації остаточно не зясоване ще й до нині. Крім того кружляли цебезідставні чутки про масову висилку з Румунії тієї еміґрації, яка не залишить її кордонів до 1. жовтня с. р. Такі події завжди пособляють витворенню ріжноманітних чуток, а напруженість і нервовість дають добрий ґрунт для провокаційної роботи фахівцям по цій справі з ворожого табору.

Не обійшлося без злобної леґенди й на сей раз.

По Румунії було пущено чутку про те, ніби то Українську Місію зліквідовано, а українські паршпорти не визнаються більше урядом Румунії. Чи варто додавати, що ці чутки не мають жадних підстав і що джерелом їх є російська реставраційна зграя, яка піниться від безсилої злости, бачучи, що українська еміґрація щось робить, що вона перестає сваритися і починає обєднуватися та витворювати позитивні вартости.

Але все це мало сприяло спокійно-діловому тонові конференції, на порядку денному якої стояли такі драливі питання як „утворення Національного Суду для еміґрації" та „Національне самооподаткованне на національно-державні цілі".

Ініціятори по скликанню конференції ясно розуміли ті ненормальні тяжкі обставини, серед яких доводиться жити нашій еміґрації на чужині, як розуміли також і те, що серед складу конференції можуть найтися особи, які демаґоґією своїх дрібних сварок можуть кинути іскру роздору і коли не зірвати, то значно зменшити значіннє конференції.

З другого-ж боку тільки шляхом такиж конференцій можна оздоровити наше життя, тільки таким шляхом можна дійти до витворення єдиного національного фронту і єдиної державної волі.

Конференція мусіла бути іспитом політичної зрілости нашої еміґрації.

І треба зазначити, що українська еміґрація в Румунії цей іспит видержала.

Конференція пройшла в спокійно-діловій атмосфері. Добрим доказом її продуктивности та зрозуміння ваги тих завдань, які стоять нині перед українською еміґрацією є те, що за три дні нею вичерпано досить значний порядок денний.

Згодом, ми дамо більш докладне справозданнє про саму конференцію та її постанови, поки-що обмежуємося поданнєм тих питань, які було розглянуто Першою Конференцією Української Еміґрації в Румунії, а саме:

1) Репатріяція української еміґрації.

2) Правове становище еміґрації в Румунії.

3) Еміґрація в країни, які приймають еміґрантів.

4) Орґанізація еміґрації в Румунії.

5) Український Національний Суд для еміґрації.

6) Утворення Всеукраїнського Національного Центру.

7) Орґанізація Українських Спортових Товариств в Румунії.

8) Самооподаткованне української еміґрації.

9) Підтримка української національної преси.

По вичерпанню цього порядку денного переведено вибори до Громадського Допомогового Комітету української еміґрації в Румунії та до Національного Суду.

Конференція провалилася під прапором Єдиного Національного Фронту та Незалежної Соборної України.

Закінчилася Конференція співами національного гимну „Не пора, не пора" і Шевченківського „Заповіту".

Учасники Конференції розхалися в піднесеному настрою та одностайно заманіфестовному бажанню покладатися виключно на свої сили і працювати єдиним національним фронтом без огляду на штучно утворені кордони.

Реферуючи побіжно про конференцію, мушу зупинитися ще на одному факті.

На другий день Конференції, а саме в неділю 16. вересня на цвинтарі св. Пантелеймона коло Букарешту, відбулося відкриття монументу всім лицарям України, які, борючись за визволення своєї Батьківщини, були закинуті на чужину і тут померли.

Монумент має коло трох метрів висоти і збудований скульптором бароном фон Бавмґартеном по ініціятиві Катеринославського Повстанчого Коша „Визволення України".

Монумент уявляє високу скелю, до якої ланцюгами прикута жіноча постать (символ України). На паскові, яким підперезана жінка, релевно виділяється маленький державний герб (тризуб).

В ногах України сидить приборканий орел (символ сили), який, піднявши голову, дивиться в обличча прикутої жінки.

Там же, біля ніг орла та жінки лежать: самопал, козача шапка зі шликом та щит з великим тризубом на ньому. З під щиту виглядає козацька шаблюка.

На другому боці скелі має бути вибитий на українській та румунській мовах такий напис: „Борцям за Українську Народню Республіку, що померли в Румунії".

Трошки нище буде вибито слідуючі слова Шевченка:

„Схаменіться воріженьки,
Бо лихо вам буде..."

Збудовано цей монумент на могилі повстанця Максима Давиденка. Після панахиди по гетьманах Івану Мазепі та Пилипові Орликові, які померли на території Румунії, а також і по всіх лицарях-борцях, що загинули в боротьбі за Незалежність і Самостійність України, було зроблено групові фотоґрафічні знимки членів Конференції та всіх присутніх на панахиді, а також і самого монументу.

Д. Г.

ДУМКИ

Коли думаю про український нарід, то забуваю за міста, забуваю за людий повбираних в европейську ношу, забуваю за театри, високі школи, за усі ті усі причандали так званої цивілізації. И не захоплююсь я усім тим поступом людства! Бо чим більше вигоди для „избранних", тим яркіще визирає страшна нужда мого народу.

Той нарід мій не користає з ніяких вигід прославленої культури. Той наш український народ по селах зіпхнений цивілізацією на самі дно. Колись мав бодай що зїсти і вбратися у що. І топлива мав досить. Не було йому тісно на земли.

Цивілізація, вище образованнє, яке добро принесли вони нашим людям? Батьки колись хоть капусти і бульби мали доволі, а нині і цього обмаль! Із своїх злиднів плати хлопе податки і дрови, щоб було защо панам палятти. Давай збіже, давай худобу, давай свою кров кождому, хто тобі прикаже. І не питай, яким правом, а слухай і корись!

Казав ясний цісар житте віддати, калікою стати, повинуйсь! Казали свої: Панські землі не руш — й не рушив ти. Казали відтак: ходи за нами, і ти пішов на бій і муки, деб тебе не повели. З обіймів в обіймі кидали тебе, а в тих обіймах ти мало не сконав.

Накінець лишили тебе, скрівавленого, обезсиленого до безпамяти... И прийшли вороги і тебе знеможеного коколи, били, стріляли, голодом морили, в тюрму саджали.

И по нинішний день над тобою гнуляються і збиткують страшне — твої суспостати.

А сини твої, ті, що вирвались із пекла хлопської нужди, твої діти, яких ти, сам голодуючи, у світ виправив найти лучшу долю — вони забули за злидні твої.

Вони сказали собі, що хлопська шкіра видержить усьо.

І ти, безсмертний, справді не помер! Із твого тіла витекла кров сотками ран, твої сустави покручені від лячних мук, голод покрчив твоє нутро; ти не маєш доброго даху над головою ані чим прикрити свій кістяк із засохлою шкірою, ти в холоді і голоді, в муках душі і тіла — всеж таки живеш.

На твою голову сиплять гній, зливають брудними помиями очернення, брехні, глуму — а ти, з очима впертими у сонце, ждеш тай ждеш на свій слушний час!

Ах колиж вже він для тебе прийде?! Коли перестанеш бути нідніжком для всіх?!

Мабуть аж тоді, коли вернувшу силу зужиєш для самого себе, — а як ні, то аж тоді, коли цивілізація подбає більше за те, щоб виховати серце, ніж розум!

Чуй Дух.

А. Падолист.

„ВЕЧІРНЄ"

1.

Надходить вечір... Небо в хмарах,
Холодний вітер їх кружля...
Біліють вколо темні барви,
Тремтить під інеєм земля...

Ось пташки раптом промайнули,
Їх сірий шлях у теплий край...
— Летіть... летіть... прощай... прощай —
Почув мандрівник безпритульний...

Прощай — віє чув... Так де-ж він? Де?
На чужині... де він є день
Неначе безталанний нарис...
Лиш інколи од світла мрій
Ударять відблиски надій
І в грудях спалахнуть пожари...

2.

Дрібнозернистий дощ хлюпоче
І бється бризками у шиби...
Холодний вітер заревоче,
Як вузькаїчне джерело...

В мойому царстві зимно... темно...
Давно зітлів останній хлиз...
Чому мій дім не верболіз?
Яо хмизу мав хоч оберемок...

І йдуть... і йдуть на чужині
У хмарних шатах сірі дні
Під реґіт вітру й сльози неба...

Коли-б зміити їх на мить,
Зірвать з блакиті хмарний щиб,
Знести с путі неволі греблю!...

3.

Блискуче усміхнулась грубка...
Аж тепло... хліба лиш нема...
На серце-ж зляжну голубку,
Вже задиялася зима...

Вітри сурмили... Кличуть, кличуть...
Хтось розбудив заснулий дзвін
І загудів бентежно він...
Чарівна мить! До бою з ніччу!

Одгуки скрізь! За клячем клич!
На герць! У січ! Кроваву січ!
Залуються кровю Північ Захід!

...Тріскуче в трубці хмиз горить...
І знов захмарена блакить,
І знов голодний танець жаху!

4.

Розправне крила сон... як мертві, —
Посиули втомлені за день...
Крізь шинелі старі й подерті
Мороз атаку вже веде...

А там гуде... там, там далеко
Моє житто в полі, — ратъ стоїть...
В душі у кожного кипить,
На серці гнів! У грудях пекло!

Пішли... і кровю ворогів
Вилась земля, як після зливи,
А трупів піраміди гори!

І Київ кличить... Прапори!
Зірвалась „слава" до гори!
І кров поніс Дніпро у море!

„БУДНІ"

Сьогодні день пройшов так само, як і вчора,
І завтра буде, — як сьогодні...
За днями дні минуть... їх стріне вік суворо
І кине в темноші безодні...

Минають дні понурі... темносірі;
Як журавлиний клекіт...
Коли-ж настане день, що в рідному подвіррі
Я розстелю думки далекі?...

Летять за зграєю в чужі країни зграї,
Летять і кличуть...
А я шукаю все шляхів до сонця й раю, —
Та зустрічаюся із ніччу...

СМЕРТЬ І НЕЩАСТЯ НЕ ТРАТЯТЬ НАГОДИ. НЕ ТРАТЬТЕ І ВИ. ОБЕЗПЕЧІТЬСЯ В У. Н. СОЮЗІ СЕЙЧАС. ТЕПЕР ПРИЙМАЄСЬ БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ.

З ДІЯЛЬНОСТИ УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДСЬКО-ДОПОМОГОВОГО КОМІТЕТУ В РУМУНІЇ

З Букарешту, столиці Румунії, пишуть нам:

Перше засіданнє Громадсько-Допомогового Комітету Української Еміґрації в Румунії відбулось на другий день після закриття Конференції, 18. вересня біжучого року.

Привітавши Комітет з початком його роботи, проф. К. Мацієвич запропонував приступити до виборів Президії.

По коротких дебатах було вирішено, що Президія складається з голови Комітету, товариша голови і секретаря. Решта членів Комітету стає на чолі секцій, або являється представниками Комітету на місцях.

До Президії тайним голосованнем одноголосно обрані такі особи: Головою проф. К. Мацієвич, товаришем голови — І. Юревич, секретарем — І. Гаврилюк.

Праця поміж рештою членів Комітету поділена таким чином:

Завідуючий Загально-Громадською Секцією (вона і фінансова) — В. Трепке; завідуючий юридично-правовою секцією — др. Д. Маєр-Михальський; завідуючий секцією фізичного виховання Я. Чайківський; завідуючий Бюром Праці — Г. Порохівський; завідуючий секцією добродійно-допомогової — Й. Пшоник.

Крім того Ю. Миткевич — є представником Комітету в Кишеневі, Ф. Емелянів — у Бендерах, П. Мамчур — у Більцях, С. Дельвіг — для Трансильванії в Брашові, Еланський — у Журжі і Гармаш — у Гімеші — для всього району, який з ним межує.

Чергові засідання Комітету одноголосно ухвалено відбувати щотижня в пятницю о 8-ій годині вечір, в помешканню Української Місії.

До того часу поки Громадсько-Допомоговий Комітет не розвине своєї діяльности і поки він позбавлений грошевих засобів, Місія У. Н. Р. в Румунії запропонувала Комітетови користуватись її помешканнем, а також і тими технічними засобами, які в розпорядимости Місії.

1 ДОЛЯР ДЛЯ ПРОСВІТИ У ЛЬВОВІ

Член львівської Просвіти з Америки і Канади платить ОДНОГО ДОЛЯРА РІЧНОЇ ВКЛАДКИ. За се дістає грамоту і книжочки.

Але сей доляр має в Галичині таку силу, що за нього можна ще й побільшити і розширити просвітну роботу в старому краю, але, розуміється, тільки тоді, як з Америки прийдуть ТИСЯЧІ ЧЛЕНІВ з однодоляровою вкладкою.

Нині лях їде проти української культури пруськими і московсько-царськими способами. Хоче її силою знищити. Хоче по українських селах насадити польщину — з польською мовою, піснями, літературою, театрами, школою, церквою і т. д.

На сильніший похід треба сильнішого відпору.

А силу українській відпір в Галичині може дістати лише з Америки — в доларах.

Тож збираймо ту силу і посилаймо до Львова.

Кождий з нас може післати одного доляра з Америки в листі: Адреса: Tovarystvo Prosvita, Lviv (Lemberg), Rynok 10.

А ще ліпше збирати більше членів і разом відсилати гроші для Просвіти через Земельний Банк Гіпотечний у Львові. Адреса: Zemelnyj Bank Hipotecznyj, Lviv (Lemberg), Pidvale 7.

Тож беріться, Громадяни і Громадянки, до праці (кождий з нас) і пишім до ґазети, які ви осягнули успіхи.

КОГО ДНЕСЬ НАМОВИТЕ ОБЕЗПЕЧИТИСЯ В У. Н. СОЮЗІ, ТОЙ ВАМ ЗА ЦЕ ВДЯЧНИЙ БУДЕ ВСЕГДА.

СПІВАНИК У. С. СТРІЛЬЦІВ ВЖЕ Є В Америці.

СПІВАНИК ДЛЯ ХОРІВ, ДУЕТІВ І СОЛЬОВИХ ПІСЕНЬ, ПІД НАЗВОЮ:

„СУРМА"

ВИДАННЄ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ" У ЛЬВОВІ.

Містить в собі 76 стрілецьких пісень з нотами на хор, з такою на один і два голоси.

Крім того зібрав багато ілюстрацій.

Книжка друкована у Львові на найкрасшому папері.

Ціна лише 25 центів.

Замовляйте слати на адресу:

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

КОНЦЕРТ
УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ХОРУ
— який відбудеся —
В ВТОРОК, 30. ЖОВТНЯ 1923
в ALLENTOWN, PA.

Тикети можна дістати у Григорія Попюка, 611 Ridge Ave.; Олекси Попика, 192 Tilghman St.; Михайла Ради, 167 Tilghman St. і Стефана Мельнічука, 546 Ridge Ave.

44.46.48.50.52

ПОЗІР! НЮЙОРЧАНИ І ОКОЛИЦЯ
ВЕЛИКИЙ БАЗАР
— устроює —
Українська гр. кат. парохія св. Юрія в Ню Йорку
ВІД ДНЯ 29. ЖОВТНЯ ДО 18/ ПАДОЛИСТА 1923
в гали парохіяльній, 28 Ist 7-ма улиця кождого вечера в тижни від 7. до 11.30 а в неділі від 5. до 11.30 в ночи.

Дуже много несподіванок і новостий, всіякого рода виграшки так для молодих як і старших. 51-53

В своїм заряді буфет, смачні перекоски, здорові напитки, а в додатку українська ковбаса і пироги.

Запрашається всіх з Ню Йорку і околиці до як найчисленнійшої участи.

Вступ для кождого вільний.

КОМІТЕТ.

ПОЗІР! ST. LOUIS І ОКОЛИЦЯ!
Стараннєм У. Н. Дому в St. Louis, Mo.
— уряджує ся —
МАСКОВИЙ БАЛЬ
В НЕДІЛЮ, 4. ПАДОЛИСТА
в гали У. Н. Дому, 1822 Hickory St.
З ГРОШЕВІ НАРОДГИ
Вступ: мущині 25 ц., женщини 15 ц.
Початок о годині 7. вечер.

Всех щиро запрошує
52-53 КОМІТЕТ.

ПОДОРОЖ
ДО АБО З УКРАЇНИ І НЮ ЙОРКУ
ЧЕРЕЗ ДАНЦІГ АБО ГАМБУРГ
НА ROYAL MAIL
СЛАВНИХ „О" КОРАБЛЯХ
є найлішою.
ЗНАМЕНИТА ОБСЛУГА.
ЧАСТІ ВІДЪЗДИ.
ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.,
25 Broadway, New York

ПОДЯКА ВІД 143 У. Н. СОЮЗА

До Хвального Товариства „Вільні Козаки міста Львова" в Ню Йорку.

Отцеу дорогою складаю Хвальному Товариству щиру подяку за ласкаву підмогу в сумі 5-ох долярів. Дуже вони стали мені в пригоді, бо знаходжуся в дуже поганім матеріяльнім положенню, як і все майже наше студентство.

Цей дар тим вартісійший для мене, що він походить від Хвального Товариства „Вільні Козаки міста Львова". Як гарно звучить це слово „Вільні Козаки". Недавно тому і я був „вільним козаком" на вольній нашій, любій Україні, а тепер поки-що треба тинятися по чужині; однак я надії не трачу! Я певний, що незабаром зможу знова стати в ряди „вільних козаків" і знова з оружем в руках стати проти нашого відвічного ворога Ляха; і тепер, коли бачу, що мої „Побратими" не забули за мене, а противно помагають мені в студіях, посилаючи мені підмогу, тимбільше кріпшаю на дусі до борби, якабвона не буде!

Подам Хвальному Товариству короткий образець мого „вільного козацтва": Ще за часів австрійських при кінци жовтня 1918 р. був я в Станиславові при 95. п.п. Брав участь в перевороті дня 1. падолиста 1918. в Станиславові і від цего дня служив вже в своїй армії. Ще в падолисті 1918 р. пішов я з першою сотнею зі Станиславова під Львів і там переходив всі бої з нашою геройською Армією.

Потім приходить для нас страшний факт: відворот за Збруч! Як гірко було нам опускати нашу землицю, годі описати.

На Великій Україні перебув я двоякий тиф, а іменно плямистий і поворотний. По тифі служив дальше при Галицькій Армії аж до 27. цвітня 1920 р. до розоруження нашої Армії Ляхами. І тоді я дістався в ляцьку неволю, де просидів до січня 1921 р. Ляхи загнали нас аж на Поморе, до Тухолі. Там було страшне життє! Нема здається нічого страшнійшого на світі, як ляцька неволя. Однакважок то все не могло убити в мені любови до мого народу, до нашої любої Неньки-України.

Потім увільнили мене Ляхи з неволі (1921 р.) і я поїхав до Відня на студії. Тяжко приходиться сегодня чоловікови по тім всім скитатися на чужині, бо воєнні переживання даються аж тепер в знаки, відбиваючися на здоровлю, а до того ще і матеріяльні відносини. І тому цей дар Хвального Товариства являється для мене великим добродійством і я ще раз складаю Чвальному Товариству горячу подяку за него.

Мимо волі приходить мені на думку оден образець з боїв о Львів. Було це на сам Св. Вечір 1919. р.: Ми стоїмо на позиції. Говорю з козаками про все і між иншим згадуємо, що сегодня Св. Вечір. Кождий з нас переноситься думкою до своїх рідних, які тепер за святою вечерою згадають і кождого з нас. Не одна мама та дівочка заплачуть сегодня горячими сльозами згадуючи свого мужа та батька, якого їм вже ніколи не видіти, бо він полягне на полю битви за волю України... А може це саме й чекає кождого з нас? Надходить вечір... Із запіллля приходять для нас подарунки. Кождий козак дістає якийсь дарунок. Це післали нам наші добродії із запілля, даючи тим доказ, що вони не забувають про нас. Малий був це дарунок, однак для нас був він дуже цінний, бо чоловік бачив, що він не сирота; є хтось, котрий про него думає, памятає і це зараз вплинуло зовсім інакше на козаків!

Так і тепер зі мною; я не сирота (хоч батька і матери не маю, які померли ще в 3-тім році мого віку), є хтось, що памятає про мене, а кому не байдужа моя доля і який каже мені: „Памятай, що ти маєш бути все готовий до самопожертвовання для нашої рідної землиці, Соборної України".

Остаюсь з глибоким поважанням

Петро Гліб'чук,
студ. Експортівки.

ЧИСТА ПРАВДА

Шахир махир не піде
Щоб Ви що робили,
„Свій до свого" вже гине
З шахрайства не верне.

Проте наша Крамниця
Від основ собі сказала,
Щоби ніколи з людей
Шкіри не здирала.

Без ріжниці попертя
Ми шукаєм в торговли
Як не своїм то чужим
Завше таньче продаєм.

ГАЛЯНТЕРІЯНА КРАМНИЦЯ ГНАТА ГАВРИЛЮКА
207 WASHINGTON STREET,
JERSEY CITY, N. J.

ЧИМ ПОЯСНИТИ?

Чим пояснити факт, що декотрі Українці добре заробляють та мають успіх в житті, а другі не знають сего. Люди знаючі англійську мову мають лїпший успіх як ті, що не знають його. В Америці все залежить від знання англійського язика. Після нашої лекції і подрібности висилаємо за 10 цнт. грішми або марками, можна і канадійські. Адресуйте: 29-33

First American Preparatory School,
Dept. 46, 210 W. 147th Street,
New York, N. Y.

ЯК ЖИЮТЬ СЕЛЯНИ В ДАНЇ?

Данія є маленькою державою, має всего 3 міліони мешканців, — отже є меншою як Сх. Галичина. Але край це богатий, а головним жерелом богацтва є знаменито зорганізована і ведена господарка сільська. Всі рільні господарства в Данії є скомасовані, села є поділені битими гостинцями і зелізницями. Це очевидно дуже улекшує рільну господарку. Крім того данські селяне, завдяки кооперативам, тягнуть зиски не тільки за сирі плоди землі — але займаються при помочи своїх кооператив торговлею плодами землі і їх переробкою.

Данські селяни головно ховають худобу і займаються продукцією молока. Молоко переробляють в кооперативних молочарнях, які опираються на уділах тих, що достарчають молоко. Сирватку і инші відпадки при виробі масла і сира забирають собі ті, що доставляють молоко і випасають нею свині на заріз. Випасені свині ріжуть у власних кооперативних різнях і продають мясо готове до їди, як шинку, солонину, сиалець, ковбасу.

Так отже данські селяне мають прибуток не тільки з продажі плодів землі, але також з перерібки їх, з торговлі ними, а не так як у нас, де всякі барішівники гиндлюють селянською працею і заробляють на збіжу, молоці, худобі і т. д. далеко більше як селянин. А дійшли Данці до того тільки самопомочею, кооперацією. Як кооперація у них розвинена, то скажемо на прикладах: данські селяне мають понад 500 молочарень і 50 селянських різней свинських.

Час би й нам брати приклад з Данців! От тепер повертає з Чехословаччини богато наших людей, які навчились богато від Чехів, і можуть у нас розпочати дуже хосенну роботу економічну. Маємо самих тільки 10 людей, що покінчили молочарську школу, можемо отже легко заложити вже тепер 10 молочарень кооперативних, з яких кожда згуртувалиб кілька або й кільканайцять сіл. Ті молочарні сталиб у нас зародком молочарського промислу, який даваби грубі мілярди нашим селянам. Але кооперація вимагає доброї волі, взаїмного довіря. Коли це буде, то знайдуться і гроші на введенне в рух кооперативних молочарень. Прецінь є вишколені люди (а це найважнійше!), треба тільки льокали, молочарських машин і обстанови.

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ХОР
ПІД УПРАВОЮ АЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ

Сей хор є знаний днесь як один з найсавершійших у світі. Українці по цілому світу горді, що їх земляки ведуть провід у народньому співі. Вони рівночасно вказують народам ріжних держав вартість народної пісні та дають їм гарний примір до наслідування. Сей наш хор виступати-ме в

NEW YORK "Town Hall" 8. год. вечером.
- Thursday, October 25th
- Friday, October 26th
- Saturday, October 27th
- Sunday, October 28th

- PHILADELPHIA, PA. — Monday, October 29th
- ALLENTOWN, PA. — Tuesday, October 30th
- WILMINGTON, DEL. — Thursday, November 1st
- YORK, PA. — Saturday, November 3rd
- TRENTON, N. J. — Monday, November 5th
- POTTSVILLE, PA. — Tuesday, November 6th
- MT. CARMEL, PA. — Wednesday, November 7th
- HARRISBURG, PA. — Thursday, November 8th
- SCRANTON, PA. — Friday, November 9th
- ROCHESTER, N. Y. — Saturday, November 10th
- HERKIMER, N. Y. — Sunday, November 11th
- PITTSFIELD, MASS. — Monday, November 12th
- SYRACUSE, N. Y. — Tuesday, November 13th
- ITHACA, N. Y. — Wednesday, November 14th
- TORONTO, CANADA — Thursday, November 15th
- BUFFALO, N. Y. — Friday, November 16th
- UTICA, N. Y. — Saturday, November 17th
- BOSTON, MASS. — Sunday, November 18th
- SPRINGFIELD, MASS. — Wednesday, November 21st
- PROVIDENCE, R. I. — Friday, November 23rd

Програма нова сего року. ЕВСЕЙ БІЛОУСІВ, український челіст, знаний як один з найбільших челіст світа, буде виступав на кождому концерті. В Ню Йорку сього року хор буде виступав в меньшій гали більше разів так що кождий буде мав спромогу почути його.

КУПУЙТЕ ТИКЕТИ СЕЙЧАС!

ЄСЛИ ВИ ЗАДУМУЄТЕ купити який бизнес як реставрант, гросерню, бучерню, сальон, готель, або який инший, так зайдіть або напишіть до мене, бо я маю богато ріжного рода бизнесів до вибору. Спроваджю також фарми і доми по умірковаїй ціні. Рівнож беру до спродажи бизнеси, доми та фарми за приступним комісовим.—Виробляю скоро і дуже дешево позички при купні, роблю угоди та сетляменти.
WALTER KOSTETSKI, Notary Public, Business and Real Estate Broker,
4353 GERMANTOWN AVE., PHILADELPHIA, PA.

ЧОРНІ ДІЯМАНТИ

РОМАН В ПЯТИ ТОМАХ

МАВРА ЮКАЯ.

(Переклад з мадярського)

ТОМ ПЯТИЙ.

(93)

Альпарі.

Пекольна комедія на біржі все ще тревала.

Засужені на смерть папери, акції Бондаварської копальні і Бондаварської залізниці, літали з одних рук до других.

Тепер провадили вже цю сумну гру до комічного і до нещастя почав домішуватися гумор.

Слово Бондаварщ служило тепер для того, щоб викликати веселість між біржовиками.

Кому пощастило продати свої останні акції, той смівся з покупця.

Акції ці почали пропонувати за річи дуже незначної вартости, наприклад як додаток до старого парасоля за новий парасоль.

Їх уживали на передплату часописий, які редактор силоміць накидав комусь.

Їх дарували до добродійні цілі.

Знайшовся також дотепний чоловік, що замовив собі пошити з цих акцій убрання на маскарад, як в свій час князь Е. з клясичних малюнків Тіціяна.

Біржі був полишений ще лише один рід боротьби за ці акції.

Головні власники їх бороли ся за останнє блимання ліхтаря, яку контрмінери хотіли загасити цілком.

Князь Вольдемар, проводир контрмини, давив ці акції з дна на день нище, які нарешті падали о один процент, о пів, о чверть проценту, і о цю чверть проценту ще провадилась боротьба.

Князь Зондергайн хотів, щоб ці акції були цілком скреслені з показчику курсів на біржі. Власники хотіли лише цього не допустити.

В той день, коли провадзаднявня пана Роне обійшло всі віденські часописі — справозданя, в котрім було обговорено, які складники домішалися у воду колодезя Бондаварського замку від часу пожежі в копальні — що викликало велику сензацію — князь Вольдемар гадав, що він може завдати останній удар Бондаварським акціям.

Він зарядив оголосити на біржі, що в останній день місяця він віддасть бондаварські акції з покупця.

Знайшлись люде, які приняли цю біржову заставу — акціонери, які хоч знали, що вони втратилиб і на цім, але які не хотіли, щоб їх акції були цілком скреслені з показчика курсів.

Князь Вольдемар перевів до полудня закупно приблизно пяти тисяч акцій.

Ці акції також ані він сам не мав в руках, ані ті особи, яким він мав їх постачити, не бажали одержати їх справді від нього: це була лише біржова гра.

Коли ці акції до останнього дня місяця зійдуть на шість тисяч гульденів, то противні партії заплатять йому двадцять тисяч гульденів ріжниці; коли вони підніимуться о чотири гульдени, то він заплатить їм стільки ж.

О південь до загородки підійшов агент, який досить голосно повідомив присутніх, що тут є оден пан, що хоче купити пятьсот штук Бондаварських акцій — альпарі!

При цім слові повстав такий хвоє тонів, ніби хтось вдарив молотком по фортепяно.

Гаудливий регіт, оклики дива, радісне вітття, прокльони і окики недовіря піднялися разом навколо загородки.

„Хто це? Чи він божевільний? Альпарі! Бондаварські акції! Де ця людина?"

Агент показав на нього.

Це був чоловік з провінції, безпретенсийного вигляду. Він стояв спершись на колюмну і дивився звідти на це олімпійське видовище.

„А! Це якийсь фіоточник, який хоче пожартувати з нами!" глузував князь Вольдемар. „Ідіть до нього і запитайте його імя", сказав він агенту. „Ми хочемо знати імя того, з ким ми маємо справу."

Агент пійшов туди, сказав декілько слів і вернувся.

„Цей пан говорить, що його імя є сто тисяч гульденів. Гроші варті імени."

І при цім він показав десять банкових переказів, кождий на десять тисяч гульденів.

„Хто дає пятьсот Бондаварських акцій?"

Це викликало на біржі цілковиту революцію.

Перед хвилею, ще тихе товариство, в якім було чути лише поодинокі тони, раптом захвилювалось; віруючі і невіруючі тислися до невідомого; вони оточили його, атакували його тисячами запитань; простягали до нього через голови один одного руки з своїми памятковими книжками. Невідомий постанився до цього галасу холодно і вказав оточуючим його на свого агента; най вони полагодять свою справу з ним.

Нарешті князь Вольдемар протиснувся скрізь натовп до невідомого.

Насунувши з шляхетним надабастом криси свого капелюха на брови і засунувши руки в кишені жіленця, він промовив до невідомого: „Мій, пане! Вашим виступом ви викликали тут цілу революцію. Чи можу я знати ваше імя?"

„Моє імя Іван Беренд," промовив невідомий, спираючись плечом о колюмну.

„А!" промовив Вольдемар, знимаючи раптом капелюх і кланяючись іронічно. „Я мав честь чути про вас. Чи то ви славетний стрілець з пістолета, що вистрілює цигару з уст? тоді я ніхто; а в иньшім випадку моє імя булоб князь Вольдемар Зондергайн. Але стріляти так як ви, я не можу, тому поговоримо розважно. Ви купуєте Бондаварські акції альпарі. Чи ви дістали спадщину від якогось індійського набоба, який долучив до спадщини умову, що ви мусите купувати за це ви сяч відер плину, до тогож відразу і просто на те місце, де горить. Якою машиною гадаєте ви виконати цю операцію?"

„Я не забув дати цій операції місце в моїм пляні."

„Ну, припустім, що вам пощастить вилити відразу цю велику кількість плину на палаючу масу, але це розвинуло в копальні раптом таку страшну масу газів, що ціла копальня перевернулась би до гори ногами і це страшнійший вибух був би неминучий."

„Це все я обміркував наперед."

„І нарешті, коли ви маєте поняття про машини і механіку, то ви мусите згодитися, що одного міліона не вистачить лише на урядження цеї спроби."

„Я маю мій готовий кошторис."

Акціонери закричали до нього, що вони беруть кошти на себе, колиб вони навіть виносили міліони. А по цім Іван у поважнили робити в Бондаварській копальні, що він вважати-ме потрібним і корисним, незалежно від того, скільки це коштувати-ме.

Князь Зондергайн побачив, що він не зможе поки-що нікім противним маневром змінити зворот справи спричинений Іваном.

Коли збори акціонерів ствердили протокол, він покликав Івана на бік і сказав йому: „Пане Беренд! Чи ви мати-мете щастя з вашим підприємством, чи ні (я гадаю, що ні) ви вирвали у всякім разі оден міліон з моєї кишені. Нетто оден міліон. Окрім того ви витратили на це сто тисяч гульденів ваших власних грошей, не числячи коштів, якими треба ще ризикувати. Але незалежно від того, як там буде — ви затримали наглим маневром це альпарі на біржі на два тижні. Хоч тут не будуть ані продавати ані купувати, бо обидві партії будуть стримуватись від цього; але курс зазначений раз альпарі буде стояти на ним, як мушу вирівнати ріжницю зроблених мною умов по цьому курсу. Це коштує мене оден міліон. Але це нічого не значить. Я втратив вже раз міліон. Він вернувся до мене назад. Для біржової гри потрібно лише мати спокій. Але коли ви випадково два тижні рівнійше прийдете до переконання, що ви не можете виконати обіцяного і доведете це до загального відома, то я кладу просто до ваших рук один міліон."

Іван відповів на це з справді діловим спокоєм: „Пане Зондергайн! Я знаю дуже добре, що біржа має той своєрідний привілей, що тут можна казати грубиянства, не потрібуючи боятися злих наслідків. До всього того, що тут говориться, пропнується; уможливляється, не прикладуючи міру звичайних товариських правил. Тут можна кождого запитати: за скільки ти даси твою товариську честь! — а коли на це дістають відповідь: вона у мене не продається — то задовольняються також і нею; тут можна звернутися до когось з закликом: ходи пограбуємо когось! — і запрошений не гнівається за таку думку відносно нього; що найбільше він відповідає: я не маю часу на це! Коли тут когось вилають, оплюють, зімнуть йому капелюх то це не є ганьба; кожму таке трапиться, той відвертається, ніби він нічого не чув, обітре обличчя, вирівняє капелюх і одягне його знов, а по годині він вже ходить з своїм ворогом навколо рука об руку. Ніхто не говорить, що вони мали спір; це було лише невеличке поріжнення між ними, яке допровадило до дуже оживлюючої сцени. На те, що сказав тепер пан Зондергайн, біржовий матадор, торговцю камінним вуглем з долини Бонди, торговець йому відповів лише: Ваше пропонованне я не можу взяти під розвагу. Але най кн. Зондергайн стереженься повторити це пропонованне Івану Беренду поза межами біржі!"

Князь Вольдемар засміявся.

„Це я знаю й так. Я мав часто честь чути ваше імя, і коли я успособлений до вас прихильно, то ви мусите знати, що це має свої причини. Раз колись ви взяли мене енергічно в оборону перед одною гарною дамою. Я не знаю, чому ви робили це, але ви зробили це і мені цього досить. Цілий світ знає це. Окрім того ви зреклися ваших власних прав, які ви могли вважати оправданими відносно цеї чудової дами. Але з того нічого не вийшло; нарешті вона всеж зробилась жінкою нічого неварної людини. Всеодно! Вашу незрозумілу мені інтервенцію, яка, коли не була діловим маневром, то могла походити з справжнього питомого пуританізму, я вам ніколи не забуду. Колиб та гарна дама тоді полелукалась вас, то тепер не черпалиб з бондаварського колодезя сірчану воду, бо з цього підприємства нічого не вийшлоб. Тому як би ми не розмовляли поза межами біржі, я всеж таки запишу моє пропонованя в своїй памятній книжці. Коли вам пощастить загасити пожежу, ви одержите шістьсот тисяч гульденів, коли ні, то ви одержите один міліон."

Акціонери помітили, що кн. Вольдемар довго розмовляє з Іваном і кинулися туди сунути свої голови між обома.

„Ніяких там таємниць, пане князь! Дайте спокій нашому відпоручникови!"

Вони боялися, що він змінить його наміри.

„Не бійтеся!" гукнув до них князь; „ми говоримо про одну гарну жінку, до якої ми оба залицялися. Най мені так Бог помагає!"

Але це не зменьшило недовіря акціонерів.

Вони вибрали зпоміж себе комісію з трох членів, яка мусіла ходити всюди за Іваном, ніде його не полишати, їсти разом з ним, спати при його порозі, вартувати під його вікном, щоб ворог не міг наблизитися до нього. І це все робилося ніби на те, щоб йому помогати і постачати потрібні для нього гроші.

Іван набув собі потрібні машини і робітників і відїхав тоді негайно з ними і з своїми трома супровідниками в долину Бонди.

Ці троє мали доручення щодня посилати справоздання про хід роботи.

Між ними був також пан Шпіцгазе.

Його потрібували там як найбільш обережного, певного і безсоромного представника інтересів Товариства.

(Цей останній спітет ми не ужили в зневажливім сенсі. В грошевих справах скромність і соромливість є велика хиба, а протилежні якости дуже цінні. Отже це була похвала.)

Його викине Іван декілько разів за двері і стільки разів він влізе у вікно.

(Конець буде).

ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА
тепер приймаєся без вступного — вступайте сейчас.

ПОДЯКИ

Отсею дорогою складаю щиру подяку всім тим щирим українським громадянам, що прислужились до віддання останньої прислуги Мому Покійному Мужеви о. Василеви Стецькови.

В першій мірі щира подяка належить отцям духовним за їх похоронні відправи, а то: о. каноникови Н. Сіменовичеви з Борнсайд Шикаго, о. Ф. Кісілевському з Савтсайд Шикаго, о. В. Бадрови з Янгстаун, о. О. Даниловичеви з Ст. Лукас, о. о. Миренкову з Іст Шикаго, о. М. Паздрієви з Вілкс Барі, Па., о. Гарнаєвському з Клівленд, О., о. Довговичеви з Нюарку, о. Релічеви, пароxови парохії Угорських Українців з Вестсайд Шикаго, о. Ващишакови з Янгстаун, О., о. Двулітови, о. Рудокевичеви з Джонет, Па., о. Продановн з Питсбуг, Па., і о. Аскерови Стрелови, пароxови німецької кат. церкви в Шикаго.

На другім місці складаю сердечну подяку Головній Управі Січової Організації, а особливо др. С. Гриневецькому за його щирі працьдні слова над домовиною на цвинтарі і д. Пашукови також за працьдну бесіду.

Як найсердечнійшу подяку складаю Сотням II. Шікаговського Січового Округа і їх старшинам, а зосібна Сотні І. ім. Гр. Бульби за живу дійльну участь і останні прислуги Покійнику.

Дальше складаю такусаму щиру подяку хорови ім. М. Лисенка в його диригентови д. Д. Атаманцеви та Січовій Капелі і її диригентови д. І. Барабашеви за їх найбільшу ролю в прикрашенню і звеличенню всіх походів передпохоронних, похоронних і на цвинтарі при зложенню домовини Покійного до каплиці.

Передаю як найщирійшу подяку всім Товариствам, Січам, Братствам, Сестрицтвам, Парохіям та близким і дальшим знакомим за вінки зложені на домовину Покійного, а також дівчатам за те, що трудились несенням тих вінків.

Іще сердечну подяку складаю парохіянам гр.-кат. церкви Арх. Михаїла за їх вінок, за їх численну участь, а зосібна товариству „Сокіл" з тої парохії і учителеви д. Гвоздякови.

Дальше подяка і то дуже щира нехай буде таки парохіянам, щирим громадянам церкви св. о. Николая за їх численну участь в похоронах і при відвезеню Покійного на цвинтар, а зосібна щира подяка Урядови церковному за їх всі труди і старання щодо цілого порядку при всіх відправах. Такасама подяка належиться всім іншим парохіянам в Шикаго й околиці.

Всіці за приятельські відношення до мене і за співчуття в моїм сумнім положенню складаю щиру подяку: др. Миросланови Сіменовичеви і його жені, о. Н. Сіменовичеви і пані Сіменовичевій, др. Вол. Сіменовичеви і його жені і Романови Сухови і його жені.

Складаю подяку також тим, що вволили дорогою телеграфічною надіслати мені свої слова чутя і розрадн.

Також почувалось до милого обовязку зложити прилюдно щиру подяку Василеви Музиці, українському погребникови при 2157 В. Шикаго евню і його сестрі Марії за їх труд і старання при похороні мого незабутнього Покійного мужа.

На останку складаю щиру подяку всім тим, яких може тут не згадую а належалось би згадати, всім знаним і незнаним Українцям, за їх щирі послідні прислуги Покійному.

Катерина Стецюк,
Вдова по бл. п. о. Василя Стецюка з Дітьми Олею і Юрчиком.

—o—

В імени церкви св. о. Николая при Склеп і Райс ул. на сім місці складаємо як найщирійшу подяку в першій мірі всім отцям духовним за те, що перевели як найкраще відправи над Покійним о. Вас. Стецюком.

Дальше складаємо подяку Січовикам і Січовичкам всіх Сотень II. Округа, а головно Сотні І. ім. Т. Бульби і всім старшинам II. Округа, за їх живу участь і останні прислуги Покійному. З осібна складаємо подяку Окр. Отаманови Д. В. Стахурському, за його труд коло удержання знаменитого порядку і проводу всіх походів.

Рівнож складаємо подяку хорови ім. Лисенка і Січовій Капелі, а дальше парохіянам і парохіянкам угро-руської церкви св. арх. Михаїла і всім парохіянам інших парохій в Шикаго і околиці.

Вкінци складаємо щиру подяку всім нашим громадянам, що не жалували стратити день, а всі так численно прибули на похорон свойого щирого Провідника Покійного о. Василя Стецюка.

* * *

Ціла громада наша жалує за Покійним, бо не було і не буде такого священика в Шикаго, щоб так красно сказав нам проповідь, щоб так щиро працював для видвигнення нашої церкви з довгів, яким був наш Покійний улюблений о. Василь.

Тому честь і подяка хай буде всім громадянам за так численну участь в похоронах, бо тим доказали, що уміють шанувати добрі заслуги Покійного для нас і доказали, що імя Упавшого о. Василя Стецюка буде во віки записане як імя того, що упав геройською смертю за добро нашої укр. кат. церкви і громади.

ЗА УРЯД ПАРОХІЇ СВ. О. НИКОЛАЯ В ШИКАҐО:

Никола Гуль, предс.; **Никола Тимуш** і **Семен Боняківський,** містопредс.; **Григорій Чикало** і **Мартин Барабаш,** секретарі; **Гавриїл Дацький,** скарбник.

ФАРМИ!

ФАРМА НА ПРОДАЖ.

Фарма 225 акрів, 100 акрів чистої чорної землі, сад з 700 овочевих дерев, яблок і грушки, 150 старих овочевих дерев, сливки і грушки, дім з 10 кімнат разом з умебльованнєм, 6 других забудовань, 3 милі від великого міста, миля і пів від місточка, школа 7 блоків від фарми, 18 дійних корів, 6 робочих тільних кляч; $350 місячного доходу за молоко, 2 молоді коні, автомобіль, фармерська машинерія і тульца, 83 курей, 250 бульків корм, 100 бушлів бульби, 160 бушлів яблок, 10 бочок сайди, 2 бочки вина, бочка капусти, бочка огірків, бочка томеятів; на $100 „джелї" в слоїках. Ціна $8.500, готівкою $2.500, решта на легкі сплати. **F. FILANOWSKY, 103½ St. Marks Pl., E. 8th St., New York, N.Y.**

СТАРИЙ АМЕРИКАНЕЦЬ продає добре загосподарману фарму, 288 акрів доброї рівної землі, будівлями, ліс, овочевий сад, озеро, новий дім з 13 кімнат, пароxе огрівание, горяча вода, вакни, електрика у всіх будинках, електрична машина для доїнки коров, 3 великі стодоли, ледівня і богато других забудовань, 150 тон сіна, богато кукурузи, вівса, картофелі, все потрібна машинерія на великій фармі, 34 голов реґістрованого скота, 4 коні, богато курий, гусий, безрог, пів милі до міста, на цементованій дорозі.

M. PISARKO,
430 E. 5th Street, New York City
1-56

ПО СЛУЧАЮ продається одну з найліших фарм 175 акрів, половина доброї орної землі, решта грубий ліс і пасовиска, дім з 10 кімнат, 2 других забудовань, річка перелинає через фарму, 20 коров, 3 коні, 400 курий, гуси, качки, безрогн, 400 бушлів бульби, 500 бушлів корми, все потрібна машинерія до великої фарми, одну миля до великого міста. Ціна за все $6.700, готівкою $2.500, решта на догідні сплати.

PETER OWDY,
194 Avenue A, New York, N. Y.
51-56

ФАРМИ! ФАРМИ! ФАРМИ!
УКРАЇНСЬКА ОКОЛИЦЯ

В середині стейті Ню Йорку 60 акрів, ліс, будинки, машинерія, збір з поля, близько міста, 5 коров, 2 коні, безрогн, курн. $3800, вплати $1500.

61 акрова, ліс, будинки, машинерія, збір, коло міста, 6 коров, 2 коні, курн. $3800, вплати $1500.

90 акрова, ліс, будинки, сад, машинерія, збір, коло міста, 7 коров, 2 коні, безрогн, курн. $5000, вплати $2000.

110 акрова, ліс будинки, машинерія, збір, близько міста, 10 коров, буґай, 3 коні, курн. $7000, вплати $2000.

150 акрова, ліс, будинки, машинерія, збір, коло міста, 5 коров, 3 коні, безрога, курн. $3800, вплати $1500.

160 акрова, ліс, будинки, машинерія, збір, в містечку, 5 коров, 2 коні, курн. став. $5000, вплати $1800.

ПАВЛО КУТИНСЬКИЙ,
263 Avenue B, between 15 & 16 St., 3rd floor, New York City.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

Если задумуєте купити або перепродати яку небудь реальність, то пишіть голосністю до Українця на низшу адресу: 52-53

JULIAN DEMKIW,
REAL ESTATE BROKER
58 Mortan Street, Newark, N. J.

ВИЙШЛА З ДРУКУ
НОВА ТЕАТРАЛЬНА ШТУКА
„З ОБІЙМІВ В ОБІЙМИ"

Сценки з червоних днів 1920 року в Російському Селі.

В сій штуці виступає 22 особи.

ЦІНА 35 ЦЕНТІВ.

Замовлення слати до:

„СВОБОДА"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

Р. Л. СТІВЕНСОН.

КЛЮБ САМОВБИЙЦІВ

(Перевід з анґлійського)

(Продовження).

(6)

Князь побачив лежачу карту, яка мала рішити його долю; його серце перестало бити. Він був відважним чоловіком, але помимо того піт так і лявся по його лиці. Пять-десять відсоток на сто було за тим, що він погублений. Він відвернув карту; це був винний туз! Голосний шум наповнив його ніжа а стіл здався плавати перед його очима. Він почув, як грач по його правій руці вибухнув голосним, нервовим сміхом, у якому було чути і радість і роскаяннє; він бачив, як товариство скоро розійшлося, але його ум був переповнений іншими думками. Він зрозумів, що його поступок був не тільки глупий, але й злочинний. Молодий, здоровий, наслідник престола, він програв будучність свою і свого бравого, льояльного народу. — Боже! — закликав, — Боже прости мені! — За цим окликом його помішанне переминуло і він в одній хвилі відзискав свою холоднокровність.

На його здоровлянне Джерал-дин десь заподівся. В кімнаті для гри не було нікогої, тільки назначений для нього вбійник, який нараджувався з головою клюбу і той молодий чоловік від тісточок, який підійшов до принца і тихісько зашептав:

— Давбим міліон, колиб мав, за ваше щасте. —

Його Високість не міг непризнатись перед собою, коли молодий чоловік відійшов, що він те своє „щасте" продавби за дед скромніщу суму.

Міжтим нарада шептом закінчилася. Грач, який відкрив був трефового туза вийшов з кімнати з виглядом ясної свідомости, що і як зробити. Голова клюбу підійшов до князя з витягненою рукою.

— Мені було дуже приємно познакомитись із вами, пане добродію, — озвався він — і таксамо приємно мені, що я в можности віддати вам цю маву прислугу. Ви бодай не можетет нарікати на проволоку. Вже другого вечера... що за щасте! —

Князь надармо силкувався щонебудь відповісти; його рот був сухий, а його язик здавався бути спаралізованим.

— Ви почуваєте себе недобре? — спитався голова з деяким заінтересованнєм. — По найбільшій части майже усі так себе почувають. Чи не напєтесь трохи „бренди"? —

Князь потакнув головою, а голова сейчас наляв йому чарку.

— Бідний старий Малтик! — закликав голова підчас того, як принц випивав чарку. — Він випив майже пів кварти, а однак і те не здавалося зробити йому великої прислуги. —

— Моя вдача податливіща на лік, — зовався князь, підбадьоренний.

— Я знова панном самого себе, як певне годні завважити. Проте прошу сказйть, що я маю вчинити—

— Ви підете Стрендом в напрямі до міста, лівою стороною вулиці аж поки не здибаєтеся з добродієм, який щойно вийшов з цеї кімнати. Він скаже вам, що ви маюте з собою зробити і йому ви мусите у всім бути послушним. Він має повний авторітет нашого клюбу на цю ніч. А тепер додав голова — я бажаю вам приємного проходу.

Князь вислухав кінцеве бажанне якось ніяково і відійшов. Він перейшов через кімнату курців, де гурток членів випивав шампана. Він випив сам трохи й почастував других і здивовано завважив, що у своїм серці і він їх проклинає. Він взяв капелюх на голову, загорнувся в плащ і вишукав свою парасольку в куті кабінету. Привичні руки і думки, що це він чинить вповсідне, побудили його до вибуху сміху, який зазвичив неприємно для його власних вух. Йому якось не хотілось вийти з кабінету і він повернувся до вікна. Вид світла лямп і нічна пітьма опритомнили його.

— Хай буде, що має бути, а я мушу бути людиною, — подумав — мушу відси вирватися. —

На розі переулка Бакс Керт трох людий кинулося на принца Флорізеля і безцеремонно вкинули його до повозки, яка зараз покотилася з надзвичайною скорістю. У повозці хтось сидів.

— Чи Ваша Високість простить мені мою ревність? — озвався дуже вдомий голос.

Князь кинувся обіймати полковника, безмірно втішений.

— Як зможу я колинебудь відвячитись тобі? — закликав. — Скажиж мені, як ти всьо уладив? —

Хова він був порішений піти на свою погубу, він редів, що мусів піддатись насилі приятелів та що міг щераз вернути до життя й надії.

— Найлучше подякуєте мені, — відповів полковник, — коли на будуче не будете наражувати себе а такі небесенчества. А що доторкається вашого другого питання, то всьо уряджено як найпрості-ще. Пополудни я бачився зі славним детективом. Я заплатік йому, щоб усьо відбулося секретно. Передовсім ужито ваших власних слуг. Біля дому, коло Бакс Корту, ми розставили своїх вартових, зараз з початком ночи; ваша власна повозка ждала тут вже від години. —

— А що сталося з тою нужденною креатурою, яка мала мене убити? — питався князь.

— Ми звязали його, як тільки він вийшов з клюбу, — відповів полковник, — і тепер він жде у вашій палаті на свій засуд. Нетдовзі там приведуть цілу тугу ганебну шайку.

— Джерал-дине, — говорив князь, — ти вратував мене проти мого виразного розказу і зробив'єсь добре. Я завдячую тобі є тільки житте але й науку. Бувбим негідний мого стану, еслиб не оказав належної вдяки мому учителеви. Вибери спосіб, як я це маю вчинити. —

Наступила мовчанка, серед якої повозка продовжувала котитися по вулицях міста а обидва мущини поглубилися у своїх власних думках. Мовчанку перевав Джерал-дин.

— Князю, — сказав він, — ще хвилі у ваших руках є важне число вязнів. Поміж ними є щонайменше оден злочинник, якому треба вимірити справедливість. Наша присяга є позваляє нам удатися до суду, а колиб навіть не вязатися присягою, то й так не вільно нам учинити справи публично. Чи можу знати, князю, що ви задумуєте вчинити? —

— Я вже порішив, — відповів Флорізел, — голова клюбу мусить впасти в двобою. Остає тілько вибрати противника. —

— Ваша Високість позволили мені вибрати самому собі нагороду, скадав полковник; — чи позволите мені назначити мого брата? Я розумію, що той вибір є становищем почести, але я поважуся впевнити Вашу Високість, що юнак виважається чесно зі своєї задачі.

— Твоя просьба немила мені, — сказав князь, — але я не смію тобі нічого відмовити.

Полковник вхопив за руку князя і поцілував єї щиро. В той самий мент повозка віхала під склепліннє величавої палати князя.

В годину опсля, Флорізел, в урядовім мундурі, укритий всіми орденами Боґемії, вийшов проти членів Клюбу Самовбійців.

—Безумні і погані люди! — промовив. — Ті з вас, котрі найшлися у цім страшнім положенню через нещастє, хіба не чинить вже дуже велике роботу і запомогу від моїх урядників. Ці з вас, які маєте на своїй душі пятно злочину, мусите шукати потіхи від більше ласкавого Владики, ніж я. Я відчуваю дуже велике спінчуттє для всіх вас, завтра розповісте свою історію і чим щиріще признаєтеся до всього, тим лекше буде мені вам помогти. Але що до вас — додав він, звертаючись до голови клюбу, — я тільки обидви чоловіка з такими як ви спосібностями, колиб я обіцяв вам якунебудь поміч. Натомість я приготовив для вас миру забавку. Ось тут — князь положив руку на рамя молодого брата полковника Джераддина, — є мій офіцир, який бажає вчинити прогульку на континент. Проте я прошу вас, щоб ви не відмовились бути його товаришем в дорозі. Чи ви — продовжав князь, переміняючи голос, — чи ви стріляєте добре з пістолі? Бо вам придасться це знанне. Коли двоє людий подорожує разом то найлучше бути готовим на всьо. Позвольте еще доложити, що еслиби припадком по дорозі загубили де молодого д. Джераддина, то я буду мав завсіди когось з мого окруження до вашої диспозиції. А мене, добродію голова, знають з того, що у мене далекозорі очи та двоє рамя.

Тими словами, у яких звучала суворість, князь замкнув збори. На другий день рано члени клюбу зістали щедро обдаровані, князя урядники заопікувалися кождим зосібна, а голова клюбу вихав в дорогу під наглядом молодого Джераддина і двох вірних слуг, добре витренованих на княжій службі. Еще й тим недоволений, князь, через довірених агентів, обняв посідане клюбового дому, так, щоби усі листи членів Клюбу Самовбійців сам князь міг переглянути.

—o—

Тут кінчиться історія молодого чоловіка з тісточками з битої сметанки, який є тепер досить маючим власником дому на вулиці Вигмор, Кевендиш Сквейр. Пропускаю очевидно число дому. Хто з читачів інтересується пригодами князя Флорізеля і голови Клюбу Самовбійців, хай прочитає слідуюче оповіданнє „Про Лікаря і Велику Скринню."

Про Лікаря і Велику Скриню.

Д. Сайлес Кв. Скаддемор був молодим Американцем простої і лагідної вдачі, а це мусимо тимбільше зазначити, що він походив з Нової Анґлії, з частини Нового Світа, яка не дуже славиться тими чеснотами. Хоч він був дуже богатий, він записував в малім паперовім нотесі кождий свій найменший видаток, а для своїх студій над примарчивим парським життєм він вибрав кімнатку на шестім поверсі так званого умебльованого готелю в дистрикті Картіє Лямен. У його великій ощадности було видно привичку; його повздерлівість, якою визначався поміж своїми ровесниками, була наслідком звичайного недовіря у своєї сили, як це часто водиться в молодім віку.

Зараз з сусідній кімнаті мешкала „лейді", якої поведінка і елеґантна одежа зробили на нього спершу враженнє, що сусідка мусить певне бути графинею. З часом він довідався, що вона була знаною під прізвищем „пані Зефірина" та що якеб я не було єї занятте, цілком певне вона не належала до аристократії. Пані Зефірина, мабуть хотіла очарувати молодого Американця, бо за кождий раз, коли стрінула його на сходах здоровила його щиренько, а притім стріляла на нього таким поглядом своїх чорних очий, що бідний хлопчина цілий червонів. Із шелестом шовкової сукні, ступаючи звинно своїми дрібненькими ніженьками, вона вихала з його очий, як приявна Toy-ба цінна.

(Дальше буде).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

НА ПРОДАЖ ГРОСЕРНЯ І ДЕЛІКАТЕСЕН ТОРОВ. ІНТЕРЕС ДАВНИЙ ВИРОБЛЕНИЙ. ПРОДАЄТЬСЯ ПО ПРИЧИНІ ВИЇЗДУ З МІСТА. ПОМЕШКАННЄ З СТОРОМ. РЕНТ $46. В УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ ДІЛЬНИЦІ. ГОЛОСНІТИСЯ ПІД ЧИСЛО 259 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
51-52,54,56,58-x)

НА ПРОДАЖ ГРОСЕРНЯ І БУЧЕРНЯ
в найлішім бізнесовім місті Syracuse, N. Y.
Оборот тижневий $1.000. Рент $45.
По інформації голосити до
W. A. PYLYPCZAK,
139 N. Geddes St., Syracuse, N. Y.
49-52

ЗАГАЛЬНО ЗНАНА ПЕРВОРЯДНА УКРАЇНСЬКА РЕСТАВРАЦІЯ
Смачні потрави приготовані в найлішій старокраївській і американській спосіб. Ціни умірковані. 52-53
H. & G. RESTAURANT,
34 St. Mark's Place (E. 8th St.)
New York City

НА ПРОДАЖ РЕСТАВРАНТ в українській дільниці, близько фабрик, дуже добрий бізнес. Тано для скорого продажу. Голоситись: **133 Riverdale Ave., Yonkers, N. Y.**
51-52

НА ПРОДАЖ
3 штори складаючися з гроcерні, бучерні, кенді штору і сигарет штору. Кождий оден з сих шторів є в окремій дільниці, межи Українцями і Поляками. Бізнес вироблений. В одним з бізнесів вітворяться школа, де кватитель вчучить вас провадженню бізнесу. Голоситись на адресу:
ADAM SEDLACZ,
465 Henderson St., Jersey City, N. J.
42,44,46,48,50-52

ВЗОРИ канва, нитки до шиття, Ді. Мі. Сі. стемпованії взори. Ціна по каталоґу до
UKRAINIAN BAZAAR,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

Tel. Stuyvesant 2097
ДР. МЕД. МУСІЙ КАДЕЦЬ
перенїс свій офіс на
215 SECOND AVE., NEW YORK
між 13. а 14. улицею
Приймає що дня від 9—12, 6—8
В недїлю від 9—1.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так зовнішні. Переводить всякі операциї. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
203 EAST 13th STREET
близько 3-ої Евен
NEW YORK, N. Y.
Година офісові поденно від 9-ої рано до 8-ої вечер.
Tel. Stuyvesant 4032

СПЕЦІЯЛІСТ ЗА ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
як легких, жолудка, нирок, печінок, кишок і шкірних недуг, висилення нервів, ревматизм, острі нервові і мущинові недуги. Порада даром.
Dr. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
Межи 4th Ave. & Irving Place
Години від 9-ої рано до 8. вечер.
В недїлю від 9. рано до 4. попол.

КРАСОТА ЖЕНЩИН ТО БОГАЦТВО!
Памятайте дівчата і женщини, що ми ДАРОМ радимо як усунути з лиця волосє, прищі, пеги, вугри і ріжмаї, як дістати густе волосьє, чеся волосє на голові, білу шию і руки, повні і округлі груди. Пишіть що Вам дозволяє, звертайтеся до Провителів а одержите вдоволяючі відповідь. Зголоситься особисто або долучить марку і адресуйте:
THE SPARROW (S),
160 Avenue C, New York, N. Y.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські погребники
Без ріжниці в котрій стороні Шікаго або околиці мешкаєте, телефонуйте до МУЗИКИ і вмощайте трупа.
2157 W. CHICAGO AVE.
Tel. Seeley 4852 & 4853

ВИДАННЯ МИХ. ГРУШЕВСЬКОГО
Від Куркуїнщини до Кумейщини, том 8, частина 1 ..... $1.50
Повстанє Хмельниччини, том 8, частина 2 ..... 1.00
Історія Української Літератури, том 1 ..... 1.50
Українська Революція, Др. Мих. Ользинський, Галичина в рр. 1918-1920 ..... 1.00
Проклятані оповідання, казки і Бабин Арфіки та Америки..... .85
Козаки Запорожа в розвідці (1648-1650), том 8, частина 3 (оправ.) 2.00
Замовлення слати на адресу:
„СВОБОДА"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.